

Szombaton este újabb Darvasi-bemutatót tartanak Debrecenben. Imár a negyediket. A Csokonai Színház stúdiószínpadán Czeizel Gábor rendezésében kerül színre a Szegeden élő József Attila-díjas író új drámája, az **Argentína**. Darvasi Lászlóval a premier kapcsán beszélgettünk.

– Mit árulsz el új darabodról, az **Argentínáról**?

– Bátki elolvashatja, megjelent a Színház című folyóirat novemberi számának dráma mellékleteként. Ez a negyedik darabom, mindegyiket a debreceni stúdiószínházban mutatták be. Kettőt Pinczés István jegyzett, kettőnek pedig – így a mostaninak is – Czeizel Gábor a rendezője. Azt hiszem, nincs még egy kortárs szerző Magyarországon, akinek összes darabját ugyanaz a színház mutatta volna be; nekem gyakorlatilag két évente van premierem Debrecenben.

– Miről szól az **Argentína**?

– Az alcíme: Hogyan legyünk szentek, avagy búcsú a huszadik századtól. A főszereplője egy polihisztor figura, aki úgy határoz, hogy előadássorozatot tart az élet legfontosabb dolgairól: a bűnről, a szerelemről, a halálról, a túlvilágról és az Istenről. Fantasztikusan beszél, mindenkit elkápráztat, de az utolsó előadásán, ahol Istenről kellene beszélnie, nem tudja kimondani az isten szót. Attól kezdve vesznek a szavai, azaz képtelen kimondani a legszokványosabbakat is: kutya, Odüsszeusz, káposzta – és

Újabb Darvasi-bemutató – újra Debrecenben Búcsú a huszadik századtól

elkezdődik különös kálváriája, megindul a szellemi leépülése. A darab egyes jeleneteiben megpróbáltam a huszadik század alapvető problémáiról, a fasizmusról, a homoszexualitásról, a mélylélektanról, a nyelv el lehetetlenüléséről, a forradalmi mozgalmakról, a hit kérdésének átalakulásáról beszélni, miközben azt is kutatom, hogyan válik valaki a nyelv nélkül szentté.

– **Hogyan fogadja a debreceni közönség a darabjaidat?**

– Nem nagyon ismerem a közönségemet, de azt tudom, hogy legutóbbi színművem, a Bolond Helga viszonylag sok előadást ért meg, és végig telt házzal ment. A körülbelül nyolcvan személyes nézőterű stúdiószínpad a Debreceni Csokonai Színház épületében található, általában úgynevezett alternatív darabokat visznek ott színre. Egyébiránt a Helga zárt szerkezetű, stilizált nyelvű és meglehetősen konzervatív szemléletű darab. Különlegesen számít a hazai színjátszásban, hogy kortárs magyar szerzőktől évente két-három-négy ősbemutatót is tartanak. Ehhez képest Szegeden az utóbbi négy-öt évben egyetlen élő magyar drámaíró darabját sem mutatták be. Azt gondolom, ez nem kíváncsi állapot. Mitől fejlődne a kortárs drámairodalom, ha nem attól, hogy egy színház meri vállalni a kockázatot, és színpadra állít új darabot?

Darvasi László: „Szegeden az utóbbi négy-öt évben egyetlen élő magyar szerző darabját sem mutatták be.” (Fotó: Schmidt Andrea)

kat? Elsősorban prózaírónak tartom magam, nem színházi szerzőnek, a színház világába csak kirándulhatok. Azért csinálom, mert magát a formát és a műfajt szeretem, és mert nagyon jó darabot írni. Üdítő és szórakoztató munka a pepecselős prózaíráshoz képest, ugyanakkor rengeteget lehet tanulni belőle. Ha csak arra figyelnék, milyen a színházi világ, egy-egy darabnak milyenek a lehetőségei, milyen kifizetési esélyei vannak, nem foglalkoznék vele. A mai

magyar színházi élet alapvetően szerzőellenes. Jellemző példaként említhetném Parti Nagy Lajos elsőként szintén Debrecenben bemutatott darabját, az Ibusárt, ami rendkívüli nyelvi leleménnyel és humorral megkomponált huszárparódia. Biztosan elsikkad, ha Máté Gábor – aki ma már nemcsak színész, hanem rendezőként is jó nevű színházi szakembernek számít – színinövendékeivel be nem mutatja. Attól kezdve azonban respektje lett, és most

Zsótér Sándor rendezésében, Börcsök Enikő főszereplésével nagy sikerrel megy a Játékszínben. Ha egy rendező nem fedezi fel a kortárs szerző darabját, lehet az akár a Hamlet is, elsikkadhat.

– **Előző darabod, a Bolond Helga különösen izgalmasan szólna Szegeden, hiszen egy pékcsalád kiirtásáról szól...**

– No igen, pék- vagy cukrászcsalád, végül is egyre megy. Nemrégiben egy szegedi ismerősöm, aki látta ezt

az előadást Debrecenben, azt mondta, hogy a darab drámai megoldásai és a hangvétele túl erős lenne a szegedi közönség számára. Azt el tudom fogadni, ha valaki a kézirat alapján rossznak tartja a darabot, ám a szegedi közönség reakcióját nehéz megítélni. A nézőket konzekvens színházpolitikával befolyásolni, trenfrozni, szokatni lehetne, csak hogy ilyen színházpolitikát Szegeden – legalábbis a fiatal szerzőkkel kapcsolatban – nem vélek fölfedezni.

– **Részt vettél a frankfurti könyvvásáron, az ÉS-ben riportot is írtál róla...**

– Úgy mentem ki, hogy tetszeni fog, és szeretni akarnom. Sok mindent elrontottunk, sok sértődés és szervezési probléma volt, de a nagy egészről jól jöttünk ki. A könnyvutatóvárosok legendája című regényem német fordításának megjelenését 2001-re tervezi a kiadó – tárgyalások folynak a holland és a török fordításról is –, így most saját kötetem nem, csak az irodalmi antológiák egyik szerzőjeként voltam jelen.

– **Milyen nagyobb lélegzetű munkán dolgozol mostanában?**

– Örkeny-ösztöndíjas vagyok, from ötödik darabomat, amit még ebben az esztendőben be kell fejeznem. Füst Milán regényét, A feleségem történetét dramatiszálom. Nehéz munka, azt hiszem, sokszor megbánom még, hogy belefogtam. Bár a könyv szemlélete nagyon modern, a nyelvvezete kissé nyafogós, század eleji polgári hangvételű, ezért rá kell találnom arra a nyelvre, ami ma is működőképes.

Hollósi Zsolt

Diáksikerek anyanyelvől

Munkatársunktól

A közelmúltban 27. alkalommal rendezték meg az Édes anyanyelvünk vetélkedő országos döntőjét. E versenyen a középiskolások írásbeli és szóbeli nyelvhaználati készségükről adtak számot. A Sátoraljaújhelyen megrendezett döntőn Édes anyanyelvünk-érmet kapott, illetve a gimnáziumi kategóriában a legszínvonalasabb szóbeli előadásért járó különdíjat is átvehette Németh Zoltán, a JATE Ságvári gimnáziumának diákja (felkészítő tanára: Laklár Márta). E versenyen az Anyanyelvpolók Szövetségének különdíjában részesült Lajkó Krisztina, a Gábor Dénes Műszaki Szakközépiskola tanulója (tanára: Papp Ferencné).

Tündérlaki lányok

Munkatársunktól

Az 1998 márciusában megalakult Móra Ferenc Népszínház ma este 8 órától újabb premiert tart az algyői faluházban. Az előadás előtt este fél 6-kor nyitják meg Mráz János festőművész kiállítását, majd 6 órától „Új, s új lovat” címmel dr. Pozsgay Imre professzorral beszélget dr. Piri József algyői polgármester és a házigazda, Kátó Sándor. Ezt követően a Móra Ferenc Népszínház amatőr és profi színészeiből szerveződött társulata Heltai Jenő Tündérlaki lányok című kétrészes színjátékát mutatja be. Özevgy Bernget Biacsi Marietta, Boriskát Bacsa Erika, Olgát Benyák Izabella, Mancit Mihály Helga, Sárít Papdi Nikolett, Malvin néni Árnas Rózsa, Rózát Vitéz Kati, a Bárt Kátó Sándor, Pázmán Sándor, Molnár Áron, Petrenczy Gáspárt Iszlai Zoltán és Pistát Bakó Ferenc játssza. A színpadkép és a jelmez Iszlai Zoltán munkája, a produkciót Kátó Sándor rendezte.

Határörök és kisebbségek

Munkatársunktól

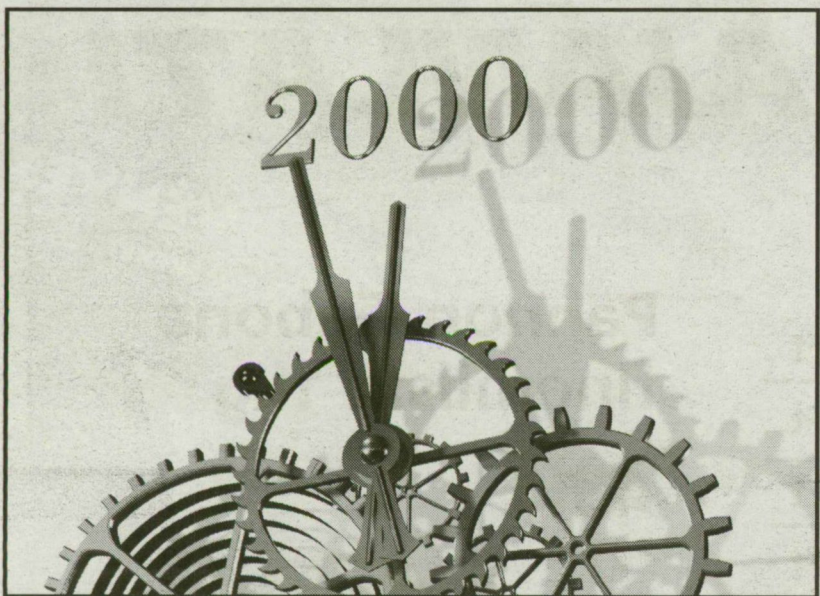
Rendhagyó találkozókat tartottak a kiskunhalasi Határör Igazgatóság illetékei és a kisebbségek képviselői október végén Szegeden. A megbeszélésen az ukrán, a szerb, a szlovák és a román kisebbségi önkormányzat vezetői vettek részt. A tanácskozás célja a párbeszéd felvételén túl egymás megismerése volt. A találkozóan egyebek közt szó esett a határőrség legutóbbi egy évtizedes történelméről és szervezeti átalakításáról, valamint az Európai Unióhoz történő csatlakozás feltételeinek teljesítése érdekében tett erőfeszítésekről is.

Terelőúton a buszok

Munkatársunktól

Csatornaépítés miatt november 6-án és 7-én lezárják a Rózsa utcát Szegeden. Emiatt a 21 és a 21Y jelzésű autóbuszok a Retek utca – József Attila sugárút – Brüsszeli körút útvonalon közlekednek majd, és az itt található megállóknál állnak meg.

El tud képzelni egy XXI. századi háztartást telefon nélkül?
AZ ÉVEZRED UTOLSÓ EGYÉNI VONAL AKCIÓJA:
apró belépési díj és óriási nyeremények!

Október 25-től november 7-ig mindössze

- **bruttó 11.900,- Ft-ért** vásárolhat egyéni fővonalat!
- **11 havi részletfizetés esetén a telefonvonal ára bruttó 14.999,- Ft** (első havi részlet: 2.999,- Ft, ezt követően 10 x 1.200,- Ft).

Ugye már a belépési díj is kész főnyeremény?

De ha már ünnep, akkor legyen ajándék is! Amit Ön nyerhet meg, hiszen előfizetésével részt vesz egy **SORSOLÁSON december 17-én, ahol ÓRIÁSI AJÁNDÉKOKAT sorsolunk ki:**

- **Fődíj: 1 db két személyes külföldi utazás**
- **II. díj: 2 db kombinált hűtőszekrény**
- **III. díj: 3 db színes televízió**

További információkért és az akcióban való részvétel feltételeiért tárcsázza a vezetékes távközlési hálózathoz díjmentesen hívható **184-es** számot.

Az ajánlat csak a szabad kapacitással rendelkező településeken, belterületre érvényes!

<http://www.deltavar.hu>

Lévai István

Széna tér, 1956 (11.)

Pesti Srácok a Várban

A Széna tér eleste után a barátaimmal úgy döntöttünk, hogy felmegyünk a Várba és tovább harcolunk. Ott aztán tényleg vegyes társaság verődött össze. Az egyik Zuglóból jött, a másik Ferencvárosból, a harmadik a János-hegyről. Újra találkoztam ott Szabó Jánossal és Fónay Jenővel. Jani bácsi határozottan megtiltotta, hogy tovább harcoljunk. Egyetértett vele Fónay Jenő is, aki úgy fogalmazott: ez már nem harc, hanem kész öngyilkosság. Tapasztalt, kipróbált katonák voltak, tiszteltük őket, ám nem hallgattunk rájuk. Folytattuk, amit elkezdünk. Egyebek mellett ezt a csapatot nevezték a Pesti Srácoknak. Mi harcoltunk legtovább.

A Várban Végvári Vazul atya irányította, vagy legalábbis próbálta irányítani a fegyveres harcot, ami inkább emlékeztetett már öldrőlésre, mintsem csatára. Az oroszok „légmentesen” körbezárták a Várat. A Citadelláról nagy pontossággal lőttek bennünket. A Vérmész, és a Horvát-kert úgy nézett ki, mintha az egész orosz hadsereg oda vult volna. Az oroszok presztizs kérdést csináltak a győzelemből, teljes erőből támadtak három napon keresztül. A döntő roham a negyedik nap délutánján kezdődött.

Történt egy érdekes dolog, mégpedig a Vár adottságai miatt. Olyan volt az egész, mint egy labirintus. Mi a Sándor-palota romjai között táboroztunk, így fogalmunk sem volt arról, hogy például a bécsi kapunál mi a helyzet, mikor tör-

nek át az oroszok. Egyik nap elmentem megnézni bajtársaimat. Akkor már égett a levél-tár egy része. Kivel találkozom útközben? Kapcsol János barátommal, a Széna téri kisbányással. Ők azon fáradoztak, hogy a Moszkva tér felől támadó oroszokat visszatartsák. Elárulta, hogy az éj leple alatt megpróbálnak majd megszökni, mert nagyon szoros már a hurok. Minden jót kívántunk egymásnak, majdnem negyven év kellett ahhoz, hogy újra találkozzunk...

Szóval, a labirintus. Vissza mentem társaimhoz, lehettünk úgy száz-százötvenen. Különböző alagutakra bukkantunk, amelyekben ruharaktár és katonai objektum is volt. Találtunk cellákat, kórházi felszereléseket, de berendezett konyhát és kánczókamrákat is. Csúszdákra bukkantunk, amelyekben azonban nem mertünk leereszkedni. Meglepett bennünket, hogy bármerre jártunk a föld alatt, mindenütt égett a villany. Hangokat és lépéseket is hallottunk, de nem fedeztük fel, hogy honnan jönnek. Én a mai napig nem tudom igazából, hogy mit rejtenek ezek az objektumok.

Az elmondottak miatt a Várban már nem tudtuk érvényesíteni helyismeretünket. Könnyen bemérték bennünket, óriási veszteségeket szenvedtünk. Szinte tapinthatóvá vált a csapatunk eluralkodó félelme. Nem is az oroszoktól féltünk, hanem attól, hogy vége a forradalomnak, nincs tovább. És most mi lesz? Nincs hová mennünk. Mindenkit nyomasztott a magáraltaltság érzése. Ekkor derült ki igazából, hogy a csapat összetétele mi-

lyen vegyes, a felfogások mennyire különbözőek. Bizony többször előfordult, hogy az őrszem, ha reális lehetőséget látott az elmenekülésre, akkor zokszó nélkül megtette azt.

Egy egyetemista lány is harcolt velünk. A feladata az volt, hogy töltsse a táraikat. Fáradhatatlansága miatt, kitartásáért tisztelet övezte őt. Hála a jó Istennek, az utolsó éjszaka sikerült őt is levinnem magammal a Várból. Talán neki köszönhetem, hogy egy életre megtanultam tisztelni a nő nemet. Ez a nő egyetlen egyszerű sem bizonytalanodott el, nem sírt. Akkor jelent meg könnycsepp a szeme sarkában, amikor a mellettünk lévő löllőgiban mindkét fiatal fiút eltalálták.

Szökésünk a kertek alatt történt. Lepóztunk a Logodilépcsőig. Egy fa mögött lapultunk, amikor valaki elkezdett futni a lépcsőn felfelé, de egyszer csak elvágódott. Ekkor vettük észre, hogy az oroszok tőlünk nem messzire, az oszlopok mögött álltak. Teljes sorozatot lőttem rájuk. Behűződtek egy szürke emeletes ház kapujába, onnan a teraszra osontunk. Megdöbbenő látvány tárult a szemünk elé, a Vár oldalán hemzsegték az orosz katonák. Mögöttünk ki nyílt egy ajtó, idős bácsi lépett hozzánk.

– Dobb el fiam a fegyvert, legyőztek benneteket – szolt higgadt hangon.

– Tudom, egyébként is elfogyott a lőszerem – válaszoltam, és leengedtem a földre a géppisztolyt. A nálam lévő kézigranátokat is eldobtam...

(Folytatjuk.)